

Laat jij je foppen door een persoonlijkheidstest?

Je hebt er vast al eens een moeten doen: een persoonlijkheidstest. Tijdens een sollicitatie, binnen een teambuildingstraject of in het kader van een Human Resourceprogramma. Je weet wel, zo'n test die uiteindelijk met een kleur, een lettercode of een cijfer aangeeft wat voor type je bent. Ben je een 'één'? Dan ben je een perfectionist. Ben je een rood type? Dominant. Geel? Optimistisch, expressief en overtuigend. Ben je een 'ENTJ'?, dan ben je extravert, intuïtief, nadenkend en oordelend. Maar hoe betrouwbaar zijn die tests eigenlijk?

Drie typen persoonlijkheidstests

In de wetenschap worden drie typen persoonlijkheidstests onderscheiden:

- **Tests die wetenschappelijk zijn bewezen (de Big Five bijvoorbeeld, die door veel assessmentbureaus wordt gebruikt).**
- **Tests die nog niet zijn bewezen, maar wel gebaseerd zijn op solide psychologische kennis.**
- **Tests die echt onzin zijn.**

Veel populaire persoonlijkheidstests, zoals de Myers-Briggs Type Indicator (MBTI), DISC, Insights of Management Drives, vallen volgens wetenschappers in deze derde categorie. Ze gaan om te beginnen namelijk uit van een verkeerde veronderstelling over persoonlijkheid. Daarnaast zijn ze nogal onbetrouwbaar: als je ze na een aantal weken of maanden nog een keer doet, kunnen ze een totaal andere uitslag geven.

Laat jij je foppen?

Waarom worden deze tests dan zo veel gebruikt? Dat lijkt een kwestie van goede marketing te zijn. Nu hoor ik je denken: maar mensen hechten altijd veel waarde aan de uitslag, ze herkennen zich erin, hoe kan dat dan? Dat wordt wel het Barnum- of Forer-effect genoemd: mensen hebben de neiging om vage en algemeen geldende uitspraken over hun eigen persoonlijkheid te accepteren als een rake typerende omschrijving, zonder zich te realiseren dat diezelfde typering voor bijna iedereen opgaat. In vage en algemene uitspraken vindt iedereen namelijk altijd wel een element dat past.

Een beroemd psychologisch onderzoek, uitgevoerd door de Amerikaanse psycholoog Forer, heeft dit aangetoond. In het onderzoek kregen studenten allemaal dezelfde uitslag van een persoonlijkheidstest, samengesteld uit horoscopen uit een krantenkiosk. De meeste studenten gaven aan dat die uitslag een heel accuraat beeld gaf van hun persoonlijkheid. Deze test is later nog vaak herhaald, en altijd met dezelfde uitslag.

Is dit voor jou herkenbaar? Heb jij je dus ook weleens laten foppen door een persoonlijkheidstest? Helemaal niet erg, je bent zeker weten niet de enige. Maar voor je de uitslag van zo'n test te serieus neemt: check de volgende keer even of de test gecertificeerd is door het Nederlands Instituut voor Psychologen. Dan laat jij je in ieder geval niet meer foppen!

Wil je hier eens over sparren? Neem dan gerust contact met mij op!

Peter A. Tijssen peter@groep88.nl

Adviesgroep '88 is een gespecialiseerd bureau voor de werving & selectie van Accountants en Fiscalisten. Sinds 1988 hebben wij al meer dan 1500 kandidaten succesvol bemiddeld naar een nieuwe uitdaging.

Voor meer info, bel met een van onze consultants op: 0297-241459 of check onze website: www.groep88.nl

